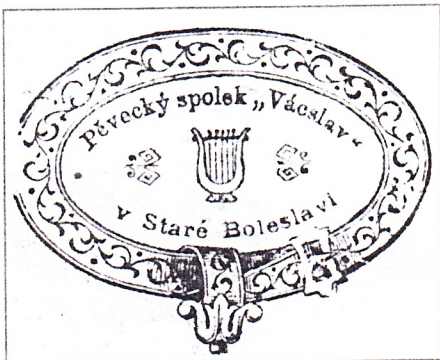




Razítko pěveckého sboru Václav
[otisk, Oblastní muzeum Praha-východ]

ZPĚVÁCKÝ SPOLEK „BOJAN“ v Brandýse n. L.

Z titulní strany stanov Bojanu
[tisk, z archivu Bojanu]

Pěvecké spolky

Ve prospěch Ústřední Matice školské.

V neděli dne 16. prosince 1900
pořádá

Zpěvácký spolek „Václav“
V STARÉ BOLESLAVI,
každý čten železný spolek spolek funkcionářských v Praze,
v sále „u Karla IV.“

KONCERT

za lukáškovy spoluzpěvníky
4. Anny Pokorné z Prahy a hudebního sdružení zpěváků spolek
„Bojan“ z Brandýsa n. L.
Hudbu řídí p. J. Křek. Skory p. F. Šubý.

PROGRAM:

1. Schubert: Overture k operě „Rosamunda“. Přednese hudební sdružení.
2. Křek: „Hymna Ústřední Matice školské“. Přednese mužský sbor.
3. Ševčík: Zpěv Martin „Hlasové pětice“ z opery „Hobdinská“. Přednese sl. Anna Pokorná.
4. a) Hák: „Soumrak“; b) Křek: „Kde domov můj?“ Přednese hudební sdružení.
5. Lento: a) „Třiadvacet hodin“; b) „Rada nedávající“. Přednese ženská čtyřpěvecká.
6. Ševčík: Zpěv lábských z opery „Lábské“. Přednese sl. A. Pokorná.
7. Dvořák: „Slovanský tanec 2. 4.“ Přednese hudební sdružení.
8. Píka: „Jarní večer“. Přednese mužský sbor.
9. Třetí: Zpěv Václav z opery „Traviata“. Přednese sl. A. Pokorná.
10. Záhorský: „Mafrenka“. Valčík. Přednese hudební sdružení.

Začátek o půl 8. hod. Vstupné osoba 60 hal.

Program koncertu pěveckého sboru Václav
16. 12. 1900
[tisk, Oblastní muzeum Praha-východ]

Pěvecké spolky

Nejvýznamnějším místním ohlasem nového vlasteneckého vzepětí v počátku šedesátých let 19. století byl vznik *pěveckých spolků*. Nejdříve využili nové příležitosti zpěváci ve Staré Boleslavi.¹⁶⁹ V zápisu do Pamětní knihy pěveckého spolku *Václav* stojí: *Co původce spolku pěveckého v našem městě zaznamenati sluší pana Emanuela Soukupa, notáře a syna prvního rady města. Při velké mši svaté na kruchtě v chrámu Panny Marie dne 1. prosince 1861 na první neděli adventní zmínil se o záměru sám řediteli kůru a spoluučiteli panu Josefu Pražákovi, muži to společenského života velmi milovnému a učenlivému, jenž ochotně k věci svolil, členy, jež by se přihlásili, zdarma v zpěvu cvičit.*¹⁷⁰ Předsednictví pěveckého spolku *Václav* přijal kněz P. František Panocha, za místopředsedy byli zvoleni učitelé Josef Pražák a Agathon Heller,¹⁷¹ z nichž druhý na sebe vzal úkoly sbormistra.

Bezprostřední odpovědí na tento čin bylo v Brandýse nad Labem již 5. ledna 1862¹⁷² rovněž založení *zpěváckého spolku*, původně jen mužského a zaměřeného na chrámovou hudbu. Mezi zakladateli se připomínají kantor Václav Hykeš,¹⁷³ etnograf Dr. Karel Plischke,¹⁷⁴ okresní komisař Alois Enders a kaplan P. Bednářík.¹⁷⁵ Později zaujal významné postavení předsedy spolku notář Jan Chour (1831-1909), ze skladatale Aloise Jelena (hlavní slovo prý ale ve všem měla paní notářová).¹⁷⁶ Prvním sbormistrem se stal na téměř celá dvě desetiletí Tadyáš Procházka,¹⁷⁷ ředitel brandýské *kostelní hudby*, vzdělaný učitel piaristické a hlavní školy. Tadyáš Procházka se pyšnil titulem činného člena Společnosti krásné hudby ve Vídni a byl rovněž jmenován čestným členem brandýského sboru (omylem dokonce dvakrát). Na brandýském kůru pěstoval Palestrinu a Bacha a prováděl mše Skuherského, Křížkovského a Zvonařovy. Místní spisovatel Pavel List na něj vzpomínal (1928): *Ředitel Procházka byl rozený muzikant a pěvec. A měl zvláštní osobní kouzlo, jímž dovedl trvale připoutat hudebníky i pěvce k produkcím na svém kůru. Pamatuji se, že jsem byl unášen jeho přednesem (zpíval part Ježíše při velikonočních pašijích) jako školák naší normálky a jeho skvělou hrou na varhanách.*¹⁷⁸ Po rozšíření o dámskou část přijal brandýský sbor na jaře 1863 jméno *Bojan* po pěvci ze slovanského bájesloví.

Členové a členky obou spolků – staroboleslavského *Václava* a brandýského *Bojanu* – spolu se sbormistry Agathonem Hellerem a Tadeášem Procházkou se zúčastnili 16. května 1868 v Praze památného pokládání základního kamene Národního divadla. (065a) Kronikář staroboleslavského zpěváckého spolku *Václav* psal nadšeně: *Výjezd slavný ze Staré Boleslavi byl 15. května o poledni na ověnceném čtyřspréžním voze, prapory ozdobeném, v čele s nápisem. Na koních seděli čeledínové v obleku národním, bílých kalhotách do bot, v červených kamizolách a rohatých kloboukách. Za vozem pěveckých spolků jel ověncený vůz třetího a druhého živnostenského spolku se svými prapory. Vpředu šla hudba, jež za Brandýsem též na ověncené vozy sedla. Před Karlínem rozestřely spolky své prapory a to byl do stovčaté Prahy slavný vjezd. V čele s hudbou, provázen tisíci lidu až k staveništi Národního divadla na nábřeží, odkud spolek šel ku zkoušce na Žofín.*¹⁷⁹ Očitý svědek Josef Bohuslav Foerster doplnil pohled z druhé strany: *Slavnostní průvod, zdánlivě nekonečný, rozvíjel se v nebývalé nádheře, všechny ulice přeplněny diváky, kteří obsadili kdejaké místo v oknech i na střechách. Ozval se jásot tisíců, poté slavnostní zpěv sboru, složeného k té příležitosti Karlem Šeborem, načech shromáždění ztichlo. Začal obřad klepání na základní kámen...*¹⁸⁰ Zmíněný Šeborův sbor, slavnostní kantáta *Z dlouhé mrákoty se budí záře* na slova Jindřicha Böhma, libretisty Šeborovy Drahomíry, obdržel I. cenu v soutěži vypsané pro tuto příležitost.



Na klíčové roky stavby Národního divadla bezprostředně navazoval vznik pěveckých sborů v Čelákovcích (Zpěvácký spolek 1869), v Dřevčicích (Čechoslav 1870) a v Kostelci nad Labem (Pěvecko-divadelní spolek 1883). Ve Vnoři řídil sbor hlavenecký rodák a někdejší sojovický učitel **Anton Rubeš**¹⁸¹ (1818-1878), žák Josefa Jungmanna. Ve Staré Boleslavi krátce působil ženský zpěvácký spolek **Marie Cecilie**, který ale brzy splynul se sborem *Václav*.¹⁸²

*Plakát ke společnému vystoupení
spolků Václav a Bojan 25. 3. 1900
[tisk, Oblastní muzeum Praha-východ]*

*V. Barvitijs: Průvod k položení základního
kamene Národního divadla 16. 5. 1868
[tisk rytiny, Květy 1868, č. 24, s. 188]*

Zpěvácký spolek „Václav“ ve St. Boleslavi,
řádný člen Jednoty zpěváckých spolků českoslovanských v Praze,
pořádá
v neděli dne 25. března 1900 v sále u Karla IV.
za laskavého sponzorství
hudebního odboru pěveckého spolku „Bojan“ z Brandýsa n. L.

koncertní večer.

Hudbu řídí p. J. Křesák, sbory p. F. Suchý.

PROGRAM:

1. Herold: Overture k operě „Zampa“	- - -	hudba.
2. Bendt: „Přítel jaro z daleka“	- - -	smíšený sbor.
3. Mozskovskij-Suchý: „Španělské tance“ č. 2. a 4.	- - -	hudba.
4. Vogner: „Porada“	- - -	smíšený sbor.
Suchý: „Úsměvy“	- - -	smíšený sbor.
5. Smetana-Křesák: Suita z opery „Prodaná nevěsta“	- - -	hudba.
6. Laub: a) „Věnce“	- - -	ženské dvojzpěvy.
b) „Domluva“	- - -	ženské dvojzpěvy.
7. Ziehrer: „Pohádky“ valčík	- - -	hudba.
8. Vogner: „Z máje života“	- - -	smíšený sbor.
9. Nováček: „A hraj“ — pochod	- - -	hudba.

Začátek o 8 hod. večer. Vstupné za osobu 30 kr. = 60 hal.

Zábava při stolech.

